

Certificat de nivell superior de català (C2)

Guia per preparar-se l'àrea de comprensió lectora
i expressió escrita (àrea 1)

Índex

---

1. Estructura de l'àrea i objectius.....	3
2. Què heu de tenir en compte a l'hora d'escriure els textos?.....	4
2.1. Característiques generals i comunes a les tasques.....	4
2.2. Ús de les dades que es donen i acompliment de les tasques	4
2.3. Redacció del text.....	4
3. Tasca 1 (transformació).....	6
3.1. Com s'ha de fer la tasca?.....	8
3.2. Alguns exemples	8
3.2.1. Títol atractiu i bona introducció.....	8
3.2.2. Adequació al registre i al gènere	9
3.2.3. Redacció del text: estructuració, ús dels connectors, les conjuncions i el lèxic.....	10
3.2.4. L'acabament	11
4. Tasca 2 (síntesi i valoració).....	12
4.1. Com s'ha de fer la tasca?.....	14
4.2. Alguns exemples	14
4.2.1. Adequació al registre i al gènere	14
4.2.2. Integració de la informació en el propi discurs i estructuració	15
4.2.3. La conclusió.....	18
5. Tasca 3 (argumentació).....	19
5.1. Com s'ha de fer la tasca?.....	19
5.2. Alguns exemples	20
5.3. Què hi ha darrere de la citació?	21
6. Com es valoren els escrits: què es té en compte	22
6.1. Contingut, gestió de la informació, impressió en el lector	22
6.1.1. Tasca 1 (transformació).....	22
6.1.2. Tasca 2 (valoració i síntesi).....	22
6.1.3. Tasca 3 (argumentació).....	22
6.2. Estructuració i ordenació del discurs, construcció de les oracions, ús del lèxic	23
6.3. Correcció.....	23

Certificat de nivell superior de català (C2). Guia per preparar-se l'àrea de comprensió lectora i expressió escrita (àrea 1)

© **Generalitat de Catalunya**

Departament de Cultura

Direcció General de Política Lingüística

www.gencat.cat/llengua/certificats

Dipòsit Legal: B. 3555-2014

1. Estructura de l'àrea i objectius

L'àrea de comprensió lectora i expressió escrita consta de tres tasques:

- **Tasca 1. Transformació:** consisteix a escriure un text a partir de la transformació de la informació de fonts diverses, transformació que requereix adaptar el discurs a un tipus de text i a un lector determinat amb la finalitat d'informar-los o persuadir-los.
- **Tasca 2. Síntesi i valoració:** consisteix a escriure un text amb finalitat pública, professional o acadèmica, per a una organització, una publicació especialitzada o d'àmbit general, sintetitzant i reelaborant la informació de fonts diverses i contrastant-la i valorant-la amb el propi punt de vista.
- **Tasca 3. Argumentació:** consisteix a redactar un text argumentatiu en una publicació d'àmbit general per donar l'opinió sobre un tema proposat a partir d'una citació breu.

Per dur a terme les tasques rebreu un *quadern d'examen* i un *quadern de respostes*. En el *quadern de l'examen* trobareu:

- Instruccions generals: funcionament de la prova, objectius de les tasques, temps de què disposeu, recomanacions diverses, normes que cal tenir en compte (per exemple, heu d'usar bolígraf negre o blau i escriure amb lletra clara), etc.
- Les tres tasques que heu de dur a terme: per a cada tasca tindreu una instrucció detallada del que heu de fer, amb el nombre de paraules especificat, i la informació a partir de la qual haureu d'escriure els vostres textos. La informació de partida pot ser diversa: gràfiques, dades estadístiques, textos de diferent gènere i llargada (entrevistes, notícies...), citacions, etc.

Haureu d'escriure els vostres textos en el *quadern de respostes*, concretament en el requadre assignat a cada tasca. Dins del mateix quadern teniu a la vostra disposició *pàgines en blanc* per fer-hi esquemes i esborranys. Tingueu en compte que només es corregirà el que hàgiu escrit en el requadre assignat a cada tasca.

Si escriviu el vostre text en brut, vigileu de no començar gaire tard a passar-lo a net. Feu lletra clara i procureu que el vostre escrit sigui tan polit com us sigui possible perquè es pugui llegir sense problemes.

2. Què heu de tenir en compte a l'hora d'escriure els textos?

2.1. Característiques generals i comunes a les tasques

- Obtindreu la informació necessària per dur a terme les tasques dels textos de suport i dels vostres coneixements generals. En cap cas no cal tenir coneixements previs especialitzats.
- Haureu d'escriure textos amb un control elevat de la correcció gramatical i de la puntuació. A més, haureu de fer un bon ús dels elements de coherència i cohesió (pronoms, temps verbals, conjuncions, etc.), i els recursos sintàctics i lèxics hauran de ser amplis, variats i acurats (les paraules tenen un significat precís que cal respectar).
- Els vostres discursos hauran d'estar ben ordenats en paràgrafs i tenir una estructura clara (amb títol i introducció, desenvolupament del tema i tancament) per tal que el lector potencial trobi un text atractiu, interessant, ordenat i de lectura àgil.

Llegiu molt atentament els enunciats i la informació donada i destineu una part del temps a planificar l'escrit. Podeu fer-vos els esborranys i esquemes que cregueu necessaris a les pàgines del quadern de respostes que porten l'encapçalament *Pàgina en blanc* (no seran avaluats).

2.2. Ús de les dades que es donen i acompliment de les tasques

- Heu de fer el que s'especifica en la instrucció en cada cas tenint en compte el nombre aproximat de paraules que es demanen, el lector a què va adreçat l'escrit, el tipus de publicació en què ha d'aparèixer, la situació plantejada i la finalitat del text.
- És molt important tenir present el grau de formalitat i d'objectivitat que exigeix la situació, el destinatari i el tipus de text.
- En aquest nivell heu de ser capaços d'escriure un text atractiu, que desperti curiositat en el lector, que convidi a la lectura de tot el text. En aquest sentit, és especialment rellevant la tria del títol.

2.3. Redacció del text

- El text ha de tenir una introducció per contextualitzar el tema. En cap cas doneu per descomptat que el lector potencial del vostre text ha llegit la informació continguda en el full de l'examen (ni l'enunciat de la tasca ni els textos de suport): no escriviu per a un examinador! Un bon final ajuda a arrodonir el text, acaba de donar significat al discurs global i causa una impressió positiva.
- L'exposició de les idees s'ha de fer de manera ordenada i equilibrada, donant una importància similar a les diferents idees essencials que es volen transmetre. L'exposició també ha de ser lògica, amb un fil conductor clar: hi ha d'haver un raonament que sigui fàcil de seguir i que faci àgil la lectura, de manera que una idea porti a l'altra de forma natural. D'altra banda, la

distribució del text en paràgrafs significatius i ben lligats és especialment important i, a més, hi ha d'haver una bona transició entre els paràgrafs, de manera que el lector no percebi ruptures sobtades en el discurs ni canvis bruscos de temàtica.

- Per aconseguir que el lector pugui llegir el text sense dificultats, cal que estigui ben puntuat i que les oracions del text estiguin ben lligades. Cal evitar, doncs, l'estil telegràfic i procurar que el text sigui entenedor, per no cansar el lector potencial i evitar que abandoni la lectura perquè no entén el text o és massa feixuc.
- Usar un lèxic acurat, variat, amb grapa, contribueix a crear una impressió positiva en el lector. Les paraules tenen un significat determinat que cal respectar. Si, a més, usem mots precisos i sinònims per evitar repeticions lèxiques innecessàries i no abusem dels mots genèrics (*cosa, això, per exemple*), el lector tindrà ganes de continuar llegint.
- Els errors de gramàtica han de ser controlats en aquest nivell. Un text amb faltes d'ortografia o de morfosintaxi resta credibilitat i eficàcia al discurs i crea una impressió no gaire bona en el lector.

Planifiqueu bé el temps de què disposeu i procureu que us quedin uns minuts per tornar a llegir el vostre text. Tingueu en compte que heu d'escriure un text gramaticalment correcte (sense faltes) però també ben estructurat i ben construït (de manera lògica), i que heu de completar la tasca encomanada.

3. Tasca 1 (transformació)

En aquesta tasca haureu d'escriure un text d'unes 150-200 paraules a partir de diverses fonts (gràfiques, entrevistes, apunts esquemàtics, etc.) per demostrar la vostra capacitat d'entendre correctament la informació aportada i comprovar que sou capaços d'escriure un text propi usant aquesta informació, sense copiar-la, triant la més rellevant i transformant-la i adaptant-la als objectius de la tasca (en la instrucció s'especifica el públic a què s'adreça, la finalitat del text i el mitjà en què ha d'aparèixer).

EXEMPLE DE TASCA 1

Heu assistit com a periodista a la roda de premsa en què s'han presentat els resultats de l'any 2009 de l'informe PISA, relatiu a l'avaluació de competències al final de l'ensenyament obligatori en diferents països del món. En la roda de premsa us han lliurat un dossier amb les diapositives de la presentació, juntament amb informació d'altres fonts que les completen.

Redacteu una **notícia** per al diari en què treballeu, d'unes **150-200 paraules**, que integri i exposi les dades i el contingut del dossier facilitat als mitjans de comunicació.

Eviteu de repetir les expressions contingudes en el dossier, i que podrien aparèixer en els altres diaris. Tingueu en compte que el lector no especialitzat sempre vol llegir coses concretes, és a dir, veure quina incidència tenen els resultats en la societat.

Contingut del dossier

1. Què és el PISA (Programme for International Student Assessment)?

- Instrument d'avaluació útil
- Estudi cíclic que es repeteix cada tres anys
- Responsable: OCDE (Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmics)

2. Objectius del PISA

- Obtenir un conjunt comparatiu d'indicadors de rendiment de l'alumnat al final de l'ensenyament obligatori
- Obtenir indicadors de context entre els resultats i variables demogràfiques, socials, econòmiques i educatives

3. Àmbits avaluats

- Comprensió lectora (CL) [focus de la prova]
- Ciències de la naturalesa (CC)
- Matemàtiques (CM)

4. PISA a Catalunya

- 1.381 alumnes: 674 noies i 707 nois
- 90 % nascuts a l'Estat espanyol i 10 % en un altre país
- 28 centres públics, 1 centre privat, 21 centres concertats

5. Aspectes avaluables de la competència focus

- Comprendre i utilitzar els textos escrits
- Reflexionar-hi
- Implicar-s'hi per assolir els objectius
- Desenvolupar el coneixement per participar en la societat

6. Resultats

països	CL	CM	CC
Catalunya	498,0	495,6	497,3
Espanya	481,0	483,0	488,0
Total OCDE	491,5	488,4	496,4

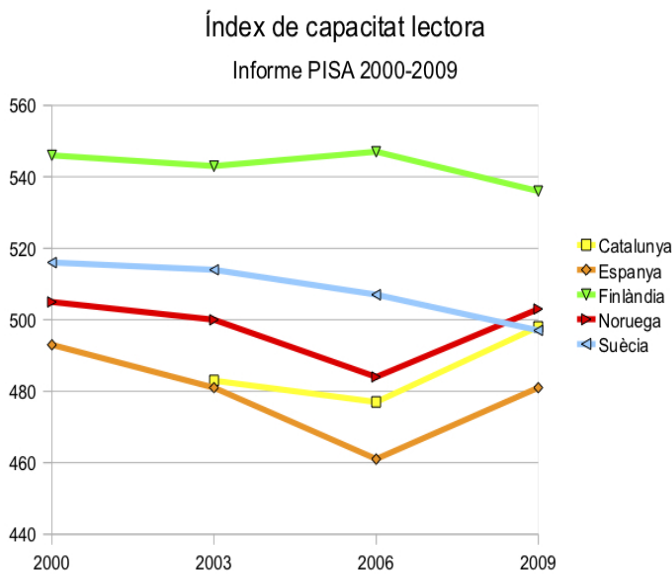
7. Evolució dels resultats a Catalunya

àmbit	ESP 2000	CAT 2003	CAT 2006	CAT 2009
CL	493	483	477	498
CM	476	494	488	496
CC	491	502	491	497

8. Rendiment mitjà en CL a Catalunya (498,0)

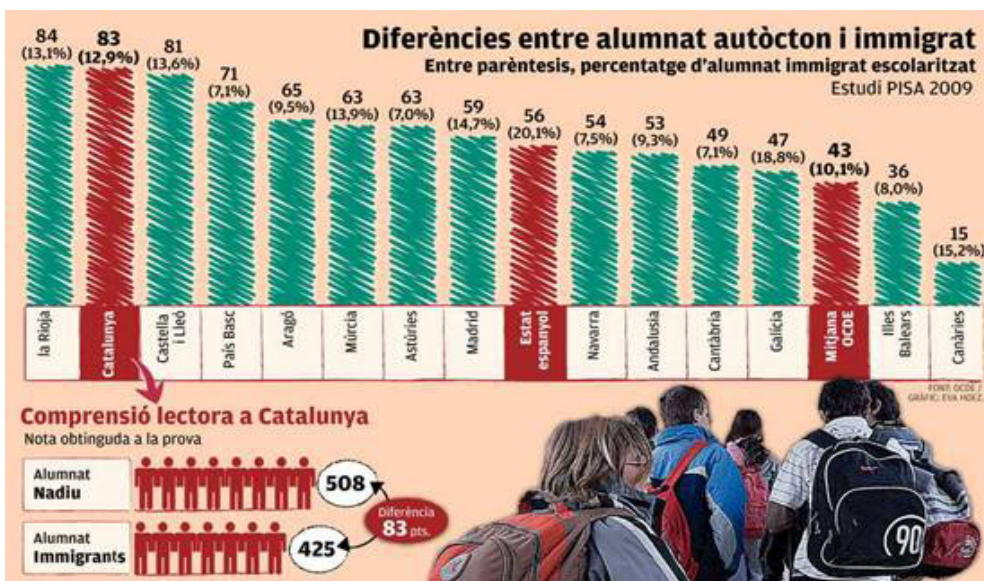
gènere		centres		origen	
nois	noies	públics	privats	nadiu	no nadiu
483,9	512,9	488,8	505,4	507,7	425,1

Evolució de l'índex de capacitat lectora 2000-2009

Resultats globals per països/regions (PISA 2009)

	CL	CM	CC
Xangai (Xina)	557	600	575
Finlàndia	536	541	554
Corea del Sud	539	546	538
Hong Kong (Xina)	533	555	549
Singapur	526	562	542
Japó	520	529	539
Suïssa	501	534	517
Estats Units	500	487	502
Catalunya	498	496	497
Alemanya	497	513	520
França	496	497	498
Taiwan	495	543	520
Regne Unit	494	492	514

3.1. Com s'ha de fer la tasca?

Primerament, llegiu atentament l'enunciat de la tasca, perquè s'hi s'explica què s'ha de fer i què heu de tenir en compte. A continuació, llegiu la informació donada. És important que la lectura d'aquest apartat no us ocupi més de 10 minuts. El temps total recomanat per completar la tasca és de 45 minuts.

A l'enunciat de la tasca sempre hi ha una descripció de la situació, del paper que heu d'adoptar a l'hora d'escriure el text (en aquest cas sou un periodista que heu assistit a una roda de premsa) i de quina informació disposeu. També s'hi especifica quin tipus de text heu d'escriure i de quantes paraules aproximadament ha de constar l'escrit. A més, s'assenyala el fet que el vostre escrit ha d'integrar i exposar les dades dels documents de partida. Finalment, es remarca que s'ha d'**evitar copiar** de manera exacta la informació que es proporciona i s'indica el tipus de lector a què ha d'anar adreçat l'escrit (en aquest cas, un lector no especialitzat).

A sota de l'enunciat hi ha la informació de què disposeu per fer la tasca (en aquest cas, les transparències de la presentació i tres quadres o gràfics amb dades estadístiques sobre diversos aspectes relacionats amb el tema de la presentació).

S'espera que useu la informació donada per escriure el vostre text sense copiar-la exactament. Per això, és important que la gestioneu d'una manera adequada: es tracta d'interpretar la informació correctament i de triar la més rellevant per al tipus de text que us demanen (heu de saber destriar la informació més rellevant per al vostre escrit de la que no ho és i deixar de banda la irrellevant). També la podeu reordenar (no cal que aparegui en el mateix ordre en què la trobeu a la prova) i destacar-la segons el grau d'importància. En definitiva, és una tasca de transformació i, per tant, heu de ser capaços d'integrar la informació donada amb naturalitat per escriure un text diferent adaptant-vos al que us demanen.

3.2. Alguns exemples

3.2.1. Títol atractiu i bona introducció

Tingueu present que el **títol** ha de crear una bona impressió en el lector. En aquest sentit, títols com "Tasca 1" o "Notícia" són clarament inadequats perquè no tenen en compte el públic a què va adreçat el text. "Es mostren els resultats de l'informe PISA" seria, per exemple, un títol que crearia desconcert en el lector (possiblement es preguntaria: qui els mostra?) i que probablement no trobaríem en un diari. Amb un títol com "Què és PISA?" enganyaríem el nostre lector, perquè no li volem explicar què és aquest informe sinó els resultats de l'informe. "Resultats de l'informe PISA" seria un títol de caràcter informatiu però amb el qual potser no aconseguiríem atraure l'atenció del nostre lector. En canvi, "Els resultats de l'informe PISA situen Catalunya per sobre de la mitjana europea" és un clar exemple de títol informatiu que desperta curiositat i centra el posterior discurs en el que l'autor vol destacar.

Aquí teniu dos exemples de **bona introducció** perquè situen el lector i contextualitzen el discurs. No pressuposen que el lector ha llegit el full d'examen.

Recentment s'ha publicat l'informe PISA corresponent a l'any 2009, el qual, elaborat sota la responsabilitat de l'OCDE (Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmic) i de caràcter triennal, permet valorar el nivell dels estudiants d'arreu del món al final de l'ensenyament obligatori en tres disciplines: la comprensió lectora, les

ciències de la naturalesa i les matemàtiques.

Els resultats de l'informe PISA de l'any 2009 situen Catalunya per sobre de la mitjana global. Un total de 1.381 alumnes procedents de 50 centres d'educació secundària de Catalunya van ser examinats en els àmbits de comprensió lectora, ciències naturals i matemàtiques, amb l'objectiu d'obtenir un conjunt d'indicadors que permetessin avaluar i comparar les habilitats dels alumnes al final de l'ensenyament obligatori arreu del món.

Compareu-les, ara, amb dues altres introduccions totalment **inadequades**:

Aquesta notícia s'escriu per donar a conèixer els resultats de l'informe PISA sobre l'avaluació de competències al final de l'ensenyament obligatori.

A continuació s'exposen els resultats de l'informe PISA sobre l'avaluació de competències al final de l'ensenyament obligatori.

3.2.2. Adequació al registre i al gènere

És important que us ajusteu al tipus de text que us demanen en la instrucció. En la tasca que teniu com a exemple s'especifica que heu d'escriure una notícia que sortirà publicada en un diari i que va adreçada a un públic no especialitzat i cal, per tant, fer una presentació objectiva de les dades. D'altra banda, la tasca 1 sempre requereix la utilització d'un llenguatge neutre o formal. En aquest sentit, tendiu a evitar l'ús d'expressions que pertanyen a l'àmbit col·loquial o que són pròpies de la llengua oral com, per exemple:

Per a qui no en tingui coneixement el PISA és l'estudi del nivell adquirit per l'alumnat en tres àrees. Doncs bé, la gràfica d'aquest curs deixa veure que el nivell ha augmentat de forma considerable. Crec, doncs, que cal estar contents perquè l'estudi demostra que anem pel bon camí, encara que també toca treballar de valent.

Heu de tenir present que no és adequat expressar l'opinió de manera directa perquè no s'ha de redactar ni una carta al director ni un article d'opinió. En tot cas, si hi apareix la veu de l'autor, ha de fer-se amb elegància, de manera atenuada.

Fixeu-vos en els textos que teniu a continuació. El primer és un **bon exemple**.

De l'observació d'aquestes xifres es pot concloure que, davant les dades de l'estudi, és urgent una resposta de les autoritats en matèria educativa, encaminada a aprofitar la tendència a l'alça del darrer trienni i a impulsar noves fórmules didàctiques per tal d'ubicar el sistema docent del nostre país en el lloc adequat.

I ara llegiu el següent fragment, que és **inadequat**: l'autor no escriu una notícia sinó una carta al director i, en conseqüència, opina de manera contundent. I no tan sols això, sinó que incorpora informació de collita pròpia que s'allunya de l'objectiu del text demanat.

Donats aquests resultats, puc afirmar que l'ensenyament a Catalunya està resultant ser d'una major qualitat i eficiència i que cada cop són més els joves de la nostra comunitat que es prenen els seus estudis amb més interès. Tot i així, penso que ens queda un llarg camí per recórrer per tal d'adequar els nostres ensenyaments públics a la qualitat que mostra l'ensenyament privat. Penso que això és degut a un tema bàsic de realitat dins les aules, ja que els centres públics tenen més ràtio d'alumnes per aula i han d'acollir més diversitat cultural. Un punt clau en aquesta qüestió és la destinació d'un major nombre de recursos als centres públics. Per tant, no és acceptable en cap circumstància les retallades de pressupost a l'ensenyament, ja que d'aquests alumnes en dependrà el futur de Catalunya. Des d'aquí vull fer una crida a tota la societat per tal que tots junts lluitem i apostem per una ensenyança digna.

Fixeu-vos ara en els fragments que teniu a continuació. Es tracta de **bons exemples**. En el primer l'autor usa informació de collita pròpia per interpretar i valorar de manera crítica les dades, però sense allunyar-se de l'objectiu ni del tema ni del grau de formalitat, i en tot moment manté la distància respecte del lector.

En el marc dels indicadors de rendiment, convé esmentar que les dades s'han extret d'una mostra de 1.381 persones provinents en la major part de centres públics i concertats, i que els resultats mostren una millora substancial respecte de l'any 2006 en els tres àmbits objecte d'estudi, la qual cosa es tradueix en una situació lleugerament superior a la mitjana de l'OCDE.

No obstant això, cal no oblidar que les dades de l'any 2006 havien sofert una davallada en relació amb les de 2003, fet que demostra que la situació actual és, aproximadament, la mateixa que la dels dos cicles anteriors.

En el segon, l'autor crida l'atenció sobre una dada que es pot considerar rellevant i, fins i tot, proposa una mesura, però mantenint el to de formalitat adequat i l'objectivitat requerida.

Més significatives són encara les diferències de rendiment en funció de l'origen dels estudiants, ja que segons les dades els estudiants catalans procedents d'un altre país se situen gairebé 85 punts percentuals per sota dels autòctons. En vista d'aquests resultats probablement caldrà un esforç molt gran de les administracions per tal de reduir aquesta diferència a la mínima expressió.

3.2.3. Redacció del text: estructuració, ús dels connectors, les conjuncions i el lèxic

A l'hora de redactar qualsevol text és molt important que les idees s'exposin de manera endreçada i lògica. Per tant, és primordial que el text estigui dividit en paràgrafs significatius i ben lligats, i que no hi hagi ruptures sobtades en el discurs ni canvis bruscos de temàtica entre paràgrafs. El text ha de ser entenedor i les oracions han d'estar ben travades, amb un ús adequat de les conjuncions i els connectors (ens hem d'assegurar que realment expressen el que volem que expressin). Cal evitar l'estil telegràfic, amb frases excessivament curtes i pocs connectors. Igualment, l'ús d'un vocabulari ampli i precís també contribueix a crear una impressió positiva en el lector.

Un bon exemple de tot això:

En el marc dels indicadors de rendiment, convé esmentar que les dades s'han extret d'una mostra de 1.381 persones provinents en la major part de centres públics i concertats, i que els resultats mostren una millora substancial respecte de l'any 2006 en els tres àmbits objecte d'estudi, la qual cosa es tradueix en una situació lleugerament superior a la mitjana de l'OCDE.

No obstant això, cal no oblidar que les dades de l'any 2006 havien sofert una davallada en relació amb les de 2003, fet que demostra que la situació actual és, aproximadament, la mateixa que la dels dos cicles anteriors.

Compareu el fragment anterior amb el que ve a continuació: el lèxic és repetitiu i *així doncs* hauria d'introduir una conseqüència del que l'autor ha dit, però en realitat el que es presenta és una informació addicional; a més, el punt i a part és totalment innecessari. Ens trobem davant d'un **mal exemple**.

Tenint en compte aquests resultats podem observar que els resultats obtinguts a Catalunya l'any 2009 han estat millor que els resultats obtinguts en anys anteriors.

Així doncs, també podem observar que els resultats en el rendiment de les noies és molt més millor que el dels nois.

3.2.4. L'acabament

Un bon tancament ajuda a arrodonir el text, acaba de donar significat al discurs global i causa una impressió positiva. A més, contribueix que el lector tingui una percepció real de final.

Hi ha, però, **mals finals**. Fixeu-vos en l'exemple següent i observeu que l'autor del text enganya, en certa manera, el lector: manifesta clarament que conclou, però en realitat no ho fa, sinó que introdueix noves dades a què no havia fet referència anteriorment.

Per concloure, un altre punt per remarcar és que el rendiment mitjà en la comprensió lectora és de 498, on les noies tenen un índex més elevat. També surt reflectit clarament que el rendiment de la comprensió lectora surt més elevat en els alumnes nadius que no pas en els no nadius.

En els següents exemples, l'acabament, a tall de conclusió, és breu i inapropiat per al tipus de text que es demana.

Totes les dades esmentades les podran trobar al PISA.

Continuarem millorant el 2012?

4. Tasca 2 (síntesi i valoració)

En aquesta tasca haureu d'escriure un text d'unes 350-400 paraules per demostrar la vostra capacitat d'entendre correctament la informació aportada i d'escriure un text amb finalitat pública, professional o acadèmica, per a una publicació especialitzada o d'àmbit general, sintetitzant i reelaborant la informació de fonts diverses (textos llargs i/o gràfics, taules, etc.) i contrastant-la i valorant-la a partir del propi punt de vista. En la instrucció s'especifica quin tipus de text heu d'escriure, a quin públic va destinat l'escrit, quina és la finalitat del text i en quin mitjà ha d'aparèixer publicat.

EXEMPLE DE TASCA 2

La revista especialitzada en anàlisi de l'actualitat *Última Hora* us ha encarregat, com a experts, que escrigueu l'**article introductori** d'un número monogràfic que es dedicarà a la relació entre **poder i comunicació**. L'article ha de tenir entre 350-400 paraules.

A continuació teniu dos textos que us ajudaran a documentar-vos. Recordeu que l'article és per a una revista especialitzada, i no pas per a un públic general.

La revista té molt interès que el text contingui:

- una exposició que integri el contingut dels textos que us donen com a suport, i
- una valoració de fins a quin punt creieu que les xarxes socials i l'accés a la informació i el coneixement fan una societat més lliure i més justa.

ENS TROBEM DAVANT UNA REVOLUCIÓ DE L'ORDRE INFORMATIU MUNDIAL

Els secrets de Wikileaks

Julian Assange, fundador, ideòleg i cara visible de Wikileaks.org, se situa a l'ull d'una revolució de l'ordre informatiu mundial, que ningú sap avui exactament fins a on pot arribar. Les convencions habituals sobre relacions entre governs, diplomàcia, secret militar, filtracions polítiques, informació confidencial o periodisme polític estan trontollant per obra i gràcia de les monumentals filtracions de documents secrets o classificats dels Estats Units d'Amèrica per part de Wikileaks. Aquest nom ressona per tot el món: com una amenaça per als poders constituïts, com una qüestió incòmoda per a la professió periodística o com una llum d'esperança per a molts sectors crítics o marginats del gran sistema del consens polític i econòmic global.

Què és Wikileaks? Molt senzill: és una jove organització civil sense ànim de lucre que viu del secret perquè defensa a ultrança el dret a la llibertat d'expressió i d'informació tal com és recollit en l'article 19 de la Declaració universal dels drets humans. Així ho expressa la seva pàgina oficial a Internet, que tothom pot consultar. Durant els seus pocs anys de vida i miracles, ja ha posat al descobert més filtracions que tota la premsa mundial plegada i ha obtingut més d'una victòria decisiva: com la filtració de més de 500.000 documents secrets o classificats sobre les guerres de l'Iraq i de l'Afganistan, on es denunciaven tortures i assassinats de 15.000 civils a l'Iraq i 20.000 morts afganesos, entre altres barbaritats, i la revelació de més de 250.000 cables de la diplomàcia del Departament d'Estat, operació amb la qual el poderós ministeri comandat per Hillary Clinton quedava despulat i a la vista del públic mundial. Ara bé, aquest seguit de filtracions espectaculars i desestabilitzadores a parer dels líders americans només sembla la punta de l'iceberg. En el futur, quan Wikileaks hagi reunit suficients recursos per processar els materials corresponents, podria desencadenar un nou tifó atacant un sector crucial, la banca. Així ho ha declarat Assange.

En efecte, en una entrevista imprescindible concedida a Richard Stengel, editor en cap del setmanari *Time*, Julian Assange dona la cara davant les preguntes incisives sobre els grans temes que s'han suscitat respecte de l'escàndol de Wikileaks. Precisa que sobre la banca disposen de més de 10.000 documents a l'espera de processar i publicar. I hi afegeix que tenen centenars de documents sobre multinacionals, que esperen també el seu torn. I que no renuncien a deixar els Estats Units per passar a altres països, com per exemple la Xina. Per tant, res de bromes. Darrere d'aquest rostre pàl·lid i de pèl ros hi ha una voluntat d'acer per continuar la guerra contra el secret i fer el món més transparent. Però el seu objectiu no és aconseguir una societat transparent, com diu en l'entrevista, sinó "aconseguir una societat més justa".

De moment, el terratrèmol de Wikileaks ha posat en alerta tres tipus d'institucions. En primer lloc, els governs: tant els secrets militars com les operacions d'espionatge camuflades de diplomàcia o les piles de documents

classificats semblen altament vulnerables. En segon lloc, les organitzacions de tota mena, sobretot les que tenen més interessos ocults o activitats no transparents. I en tercer lloc, els mitjans de comunicació: no queden abocats a una funció subsidiària com a narradors (*storytellers*) o comentaristes de les filtracions? En aquesta última onada, la cadena de la informació és diàfana: Assange arriba a uns acords (econòmics també, per descomptat) amb cinc periòdics de referència (*Der Spiegel*, *The Guardian*, *Le Monde*, *El País* i *The New York Times*), els quals van publicant les filtracions, i tot el sistema informatiu mundial es presta a la difusió.

Assange és conscient del poder del seu dispositiu a la xarxa i sap explotar la ressonància mundial combinada entre el periodisme convencional i la col·laboració dels blocs i de les xarxes socials d'Internet. I els seus arxius, secrets evidentment, van augmentant cada dia. La revolució tot just comença.

Avui, 11/12/2010 (text adaptat)

LA 'WIKIREVOLUCIÓ' A TAHRIR

Tot el món estava pendent de la plaça de Tahrir, prop del Nil. A la vall del bell riu on s'inventà la civilització mediterrània ara el poble es rebel·lava contra el faraó. Les grans mobilitzacions de febrer culminaven un procés històric d'alçament del poble egipci contra Mubàrak, iniciat el 25 de gener amb una convocatòria a través de Facebook del jove activista Wael Ghonin. En l'aldea global imaginada per Marshall McLuhan i urbanitzada per Internet, Tahrir en va ser la plaça major durant unes setmanes. Setmanes que van ser crucials per definir el que podríem anomenar la nova metodologia de la revolució del XXI en règims no democràtics.

Vam ser testimonis quasi directes d'una experiència col·lectiva única de mobilització popular contra un règim corrupte i autocràtic. Vam seguir des de casa els moviments i les accions d'unes multituds congregades a la plaça. El sol fet de l'ocupació lliure i resistent de la plaça va convertir Tahrir en un *topos* simbòlic de ressonàncies rupturistes. Així, es constituïa un nou espai polític que emergia de la confluència de tres factors: la situació d'opressió i repressió del règim; el potencial subversiu d'Internet i de les xarxes socials, i la visibilitat del poble alçat contra el dictador reclamant l'accés al poder de l'Estat.

El potencial d'Internet i de les xarxes socials i mòbils (Facebook, Twitter, Skype, blocs, etc.) resulta inqüestionable després dels moviments populars revolucionaris que es van estendre des del Magrib fins a l'Orient Mitjà. Una de les principals paradoxes que el ciberespai posa de manifest és la total impossibilitat de tancar fronteres, d'imposar censura i de limitar la informació, les imatges o les crides a la població. Aquí hi ha el punt de no-retorn entre el règim de control de l'opinió dels mitjans de comunicació tradicionals i el nou espai digital en xarxa. Sabem que la llibertat absoluta tampoc la garanteix la xarxa. Però ofereix entorns de comunicació col·laboradors i potencialment emancipadors com cap altra tecnologia anterior. L'exemple és que ni els intents desesperats de Mubàrak obligant els quatre proveïdors a tallar el servei van impedir l'expansió del moviment popular de protesta.

Tanmateix, un cop orquestrada la protesta a dintre i a fora, la difusió de la revolta fou assumida pel conjunt del sistema de mitjans. Millor dit, el salt definitiu a la visibilitat universal de la *wikirevolució* de la plaça Tahrir fou obra de la televisió i sobretot d'algunes cadenes televisives. La presència de les càmeres de tota mena, però sobretot les dels reporters de les grans cadenes internacionals, és l'única garantia (encara) d'una narració universal, sincronitzada i pública de la revolució en marxa. La *wikirevolució* en directe d'accés universal es transmet encara a través de la televisió.

Ara bé, aquesta preeminència televisiva en la transmissió del conflicte no s'ha de confondre amb la difusió d'un discurs únic. Ben al contrari, és justament entre les diferents cadenes on es produeixen les grans batalles per la creació d'imatges i d'interpretacions interessades. La televisió oficial del règim, per exemple, seguia oferint una cobertura aberrant de les protestes, mostrant imatges de suport a Mubàrak i atribuint la revolta a espies i conspiracions estrangeres. La cadena Al-Jazeera, en canvi, ha servit a la comunitat àrab un seguiment permanent d'informació, imatges i comentaris per satèl·lit, Internet i mòbil, amb una preferència no dissimulada cap a l'islamisme polític. Les grans cadenes occidentals han cobert tot el conflicte, però segurament amb matisos molt diferents, segons els interessos de cada cadena i país.

En suma, des del dia de la ira, el 25 de gener, el moviment revolucionari d'Egipte es va revelar al món seguint el fil que en les condicions actuals condueix de l'acció comunicativa a l'acció política. Primer, la comunicació *wiki* desencadena i coordina el moviment de protesta. Després, l'ocupació i la defensa de la plaça pública afermen la revolta i converteixen l'espai físic en una font de visibilitat mundial. Tercer, la plaça esdevé símbol universal de la revolució. I quart, el govern es veu obligat a donar una resposta política al conflicte davant la mirada del món. Aquest model sembla fàcilment exportable a qualsevol altre país autocràtic o teocràtic del món àrab o de l'Àsia. Avui, l'opinió pública mundial continuarà pendent de Tahrir i no vol pensar en una altra Tiananmen.

Avui, 12/02/2011 (text adaptat)

4.1. Com s'ha de fer la tasca?

Primerament, llegiu atentament l'enunciat de la tasca, perquè s'hi explica què s'ha de fer i què heu de tenir en compte. A continuació, llegiu la informació donada. És important que la lectura d'aquest apartat no us ocupi més de 20 minuts. El temps total recomanat per completar la tasca és d'1 hora i 15 minuts.

A l'enunciat de la tasca sempre hi ha una descripció de la situació, del paper que haureu d'adoptar a l'hora d'escriure el text (en aquest cas, una revista especialitzada en anàlisi de l'actualitat us ha encarregat la redacció d'un article introductor i d'un número monogràfic sobre la relació entre poder i comunicació) i de quina informació disposeu (en aquest cas, dos articles que la mateixa revista ha publicat sobre el tema). També s'hi especifica quin tipus de text heu d'escriure, el tipus de publicació en què apareixerà l'escrit i de quantes paraules aproximadament ha de constar. Finalment, es dona una instrucció precisa del contingut que ha de tenir el vostre escrit, que ha de constar, d'una banda, d'una exposició que integri el contingut dels textos que es proporcionen i, de l'altra, d'una valoració a partir del propi punt de vista sobre un tema que es desprèn dels textos (en aquest cas, fins a quin punt creieu que les xarxes socials i l'accés a la informació i el coneixement fan una societat més justa).

A sota de l'enunciat trobareu la informació que us ha de servir de suport per elaborar el vostre escrit (en aquest cas, dos textos que il·lustren el paper que les xarxes socials i l'accés lliure a la informació poden tenir sobre la societat i la política).

S'espera que useu la informació donada per escriure el vostre text **sense** copiar-la. Per això, és important que la gestioneu d'una manera adequada: es tracta d'interpretar la informació correctament, de triar la més rellevant per al tipus de text que es demana i d'integrar-la de manera crítica i natural en el vostre discurs. En definitiva, és una tasca de síntesi i valoració, i, per tant, heu de ser capaços d'informar sobre el contingut dels textos de suport, tenint en compte que el vostre escrit s'ha de poder entendre de manera independent (sense necessitat d'haver llegit prèviament els textos de suport). També s'espera que sigueu prou hàbils per aprofitar aquesta informació per fonamentar, exemplificar i justificar de manera lògica les idees pròpies que vulgueu transmetre.

4.2. Alguns exemples

4.2.1. Adequació al registre i al gènere

És important que us ajusteu al tipus de text que us demanen en la instrucció. En la tasca que teniu com a exemple s'especifica que heu d'escriure un article que sortirà publicat en una revista que tracta temes d'actualitat i que va adreçada a un públic especialitzat; cal, per tant, fer una presentació tan objectiva com sigui possible de les dades en què es fonamenten les idees que defenseu en el vostre article.

Heu de tenir present que no és adequat expressar l'opinió de manera directa perquè no s'ha de redactar ni una carta al director ni un article d'opinió. En tot cas, si hi apareix la veu de l'autor, ha de fer-ho amb elegància, de manera atenuada, com en el **bon exemple** que teniu a continuació.

Aquests suposats exemples de democratització de la comunicació són reals? Han fet les xarxes socials o Wikileaks que la nostra societat sigui més lliure i més justa? És evident que aquests fenòmens han contribuït a l'augment de la presència de sectors no dominants en l'accés a la informació; no obstant això, la transmissió d'informació rellevant continua en mans dels mitjans tradicionals corporatius estretament lligats al poder polític i econòmic. Wikileaks necessita diaris internacionals del prestigi de The New York Times o Le Monde per difondre el seu missatge, i les primaveres àrabs probablement no haurien culminat amb èxit sense les grans cadenes de televisió, que tenen, no ho oblidem, directrius econòmiques i polítiques a l'hora d'escollir els titulars massivament transmesos als ciutadans.

Compareu el fragment anterior amb el següent, en què l'expressió de l'opinió es fa de manera massa directa.

Estic totalment d'acord amb l'opinió del senyor Julian Assange.

Tingueu en compte, també, que la tasca 2 sempre requereix haver d'utilitzar un llenguatge neutre o formal. En aquest sentit, tendiu a evitar l'ús d'expressions que pertanyen a l'àmbit col·loquial o que són pròpies de la llengua oral com, per exemple:

És la wikirevolució, nena!

Tampoc no és adequat adreçar-se de manera directa al lector, com en l'exemple següent, que seria més propi d'una exposició oral.

Em dic Laia Puig i treballo per al diari Última Hora, i us convido al llarg d'aquest article a reflexionar sobre la relació a l'actualitat entre poder i comunicació.

4.2.2. Integració de la informació en el propi discurs i estructuració

Com s'ha dit abans, s'espera que sigueu capaços d'informar sobre el contingut del material de suport aportat (en aquest cas, els dos textos), tenint en compte que el vostre escrit s'ha de poder entendre sense haver llegit prèviament els textos de suport, i que sigueu prou hàbils per aprofitar aquesta informació per fonamentar, exemplificar i justificar de manera lògica les idees que vulgueu transmetre. La informació donada és un suport al vostre discurs i s'hi ha d'integrar de manera natural. Per això resulten estranyes les referències que l'autor dels fragments següents fa tant a les fonts (com si es tractés d'un comentari de text) com al seu propi discurs.

Un article de l'Avui exposa què fa un mitjà de comunicació com Wikileaks i les repercussions possibles de la divulgació d'aquest tipus de dades. El diari Avui, en l'article "La Wikirevolució a Tahrir", fa una síntesi del rol d'Internet en el cas d'Egipte i la resta de països que van protagonitzar la primavera àrab. En l'article també se subratlla que tot mitjà de comunicació pot manipular la informació. Cal vetllar perquè la informació difosa no sigui objecte de manipulació a fi de garantir també l'essència de les mobilitzacions i l'ús de tots aquests mitjans de comunicació exposats en el meu article.

Fixeu-vos, ara, en el **bon exemple** que teniu a continuació. L'autor contextualitza el seu discurs amb una bona introducció de tipus històric. A continuació, explica com s'ha transmès tradicionalment la informació i com els governs l'han manipulada segons els seus interessos. Per il·lustrar i justificar la tesi que el model tradicional de transferència de la informació està canviant, utilitza les idees essencials contingudes en els dos textos. Finalment, fa una valoració crítica de la importància que els dos exemples proposats tenen en el canvi cap a una transmissió més lliure de la informació.

La relació entre poder i comunicació, entesa com a transmissió d'informació rellevant en l'exercici de la relació de poder en qüestió, és molt antiga. La gran majoria de les transmissions comunicatives en aquest sentit han tingut sempre un caràcter vertical i una direccionalitat descendent. Així, els poderosos, en l'exercici del seu domini, transmeten la informació que en bona mesura justifiqui la posició dominant del governant i doni suport a la seva acció legislativa. És sobradament conegut que al llarg de la història els règims autoritaris han disposat de ministeris de propaganda per controlar la informació i la seva difusió. Ara bé, aquest exercici informatiu no és exclusiu de règims totalitaris.

Part de l'esforç per controlar aquest aspecte en les societats democràtiques és l'existència de serveis secrets encarregats de gestionar, amagar o manipular la informació de manera favorable als interessos governamentals. Teòricament, però, la premsa tradicional ha qüestionat aquest monopoli comunicatiu i ha proporcionat al ciutadà un accés més lliure a la informació. No obstant això, la transmissió de la informació continua sent vertical, com ho demostra el fet que no sols el poder polític sinó també l'econòmic ha dominat alguns d'aquests mitjans de comunicació.

Per això, aquest model vertical de comunicació ha estat posat en dubte en la nostra era digital. Amb l'aparició d'Internet, les transmissions horitzontals de la informació han guanyat presència en la vida quotidiana, com demostren les xarxes socials o l'organització Wikileaks. Wikileaks, per exemple, posa a l'abast del públic aquella informació que fins ara els governs es reservaven per mitjà dels serveis secrets. Aquestes filtracions semblen posar en perill el monopoli informatiu, la qual cosa podria fer trontollar tant les justificacions propagandístiques del poder establert, en treure a la llum tota mena d'activitats encobertes de legalitat dubtosa, com el suport de l'opinió pública.

Un altre exemple del qüestionament del model tradicional de transmissió informativa vertical el proporcionen les primaveres àrabs de 2011, en què tingueren un paper força destacat les anomenades xarxes socials, principalment Facebook i Twitter. Gràcies a aquestes xarxes, la transmissió de convocatòries revolucionàries esquivava la propaganda dels règims àrabs i permetia posar a l'abast de tothom una informació que mouria la revolució endavant fins al seu triomf final.

Tanmateix, aquests suposats exemples de democratització de la comunicació són reals? Han fet les xarxes socials o Wikileaks que la nostra societat sigui més lliure i més justa? És evident que aquests fenòmens han contribuït a l'augment de la presència de sectors no dominants en l'accés a la informació; no obstant això, la transmissió d'informació rellevant continua en mans dels mitjans tradicionals corporatius estretament lligats al poder polític i econòmic. Wikileaks necessita diaris internacionals del prestigi de The New York Times o Le Monde per difondre el seu missatge, i les primaveres àrabs probablement no haurien culminat amb èxit sense les grans cadenes de televisió, que tenen, no ho oblidem, directrius econòmiques i polítiques a l'hora d'escollir els titulars massivament transmesos als ciutadans.

Altres aspectes que s'han de tenir presents a l'hora de redactar el text és ordenar les idees de manera lògica. Hi ha d'haver un fil conductor que vertebrí el discurs, de manera que una idea condueixi de manera natural a l'altra. Per això, la distribució correcta del text en paràgrafs ben lligats entre si, per tal que el lector no percebi ruptures sobtades en el discurs ni canvis bruscos de temàtica, és especialment rellevant. A més, les oracions han de estar ben travades i, en conseqüència, s'han d'evitar tant els textos forçats o artificiosos com l'estil massa telegràfic, amb frases excessivament curtes i desconnectades. A més, usar un lèxic acurat, variat i amb grapa contribueix a crear una impressió positiva en el lector. El fragment anterior en seria un **bon exemple**.

En canvi, el fragment que teniu a continuació és un **mal exemple**, tant d'integració de la informació com d'ordenació dels discurs i ús d'elements que contribueixen a crear un text ben lligat i atractiu. Fixeu-vos que l'escrit no té cap introducció, sinó que comença de manera brusca, i que l'autor copia algunes expressions exactes del primer text i usa només de passada la informació del segon text. L'escrit produeix la sensació que el material de suport ha estat més una nosa que no pas un suport, que l'autor ha espigolat informació d'aquí i d'allà, però sense que li hagi servit per justificar cap idea pròpia; per tant, no ha fet una gestió adequada de les fonts. A més, com a conclusió fa servir la segona part de l'enunciat de l'examen sense desenvolupar-la (fins a quin punt creieu que les xarxes socials i l'accés a la informació i el coneixement fan una societat més lliure i més justa). En aquest sentit, podríem dir que l'autor fa trampa, perquè deixa el lector en suspens i no compleix un dels objectius exposats en la instrucció de la tasca. Observeu, també, la manca de connexió entre els paràgrafs i entre les frases al llarg de tot el text i l'expressió directa i gens aprofundida de la seva opinió al segon paràgraf, més pròpia d'una conversa informal. Pel que fa al lèxic, fixeu-vos en la repetició de paraules i en la profusió amb què s'utilitza *això*.

Assange és el fundador de Wikileaks.org i es pot dir que formen part d'una revolució informativa mundial perquè surten a la llum documents secrets molt importants.

Jo penso que això està molt bé ja que és una manera de lluitar per la llibertat d'expressió i d'informació.

Wikileaks és una organització civil sense ànim de lucre que viu del secret ja que defensa la llibertat d'expressió tal com ho recull en l'article 19 de la Declaració universal dels drets humans. Això també ho expressa la seva pàgina oficial a Internet.

Durant els seus anys de vida ha posat al descobert més filtracions que tota la premsa mundial plegada i ha obtingut diverses victòries consecutives. Exemples d'això tenim la filtració d'un munt de secrets sobre les guerres d'Iraq, on es denunciaven tortures, assassinats i tot això a l'Iraq.

Han fet trontollar el poderós ministeri de la Hillary Clinton. Diuen que quan tinguin recursos suficients atacaran la banca.

De moment, Wikileaks ha posat en alerta els governs, tot tipus d'organitzacions on hi ha interessos ocults i els mitjans de comunicació.

Gràcies a aquest mitjà de comunicació Egipte es va revelar al món. Es va presentar al món per sortir de la situació d'opressió i repressió en què vivia aquest poble.

Per concloure, amb una informació i comunicació més transparent aconseguirem una societat més justa i lliure.

4.2.3. La conclusió

Una bona conclusió ajuda a arrodonir el text, acaba de donar significat al discurs global i causa una impressió positiva. A més, contribueix que el lector tingui una percepció real d'acabament del discurs (com quan anem a un concert de música clàssica i sabem quan hem d'aplaudir perquè el compositor ens ha procurat la sensació d'acabament necessària). Fixeu-vos en el **bon exemple** següent, en què l'autor, després d'haver reflexionat amb profunditat sobre el segon punt de la instrucció, arriba a una conclusió lògica.

Internet no ens farà més lliures però, sens dubte, la seva irrupció i sobretot l'esclat de les xarxes socials amb milions de seguidors a tot el món ajudarà a establir les bases d'un món en què la comunicació ja mai més anirà d'amunt cap avall sinó que es configurarà un complex mapa amb múltiples direccions.

5. Tasca 3 (argumentació)

En aquesta tasca haureu d'escriure un text d'unes 300 paraules per argumentar una opinió pròpia a partir d'una citació, refutant, matisant o demostrant la idoneïtat de la idea essencial continguda en la citació. En la instrucció s'especifica quin tipus de text heu d'escriure, quina és la finalitat del text i en quin mitjà ha d'aparèixer publicat. Heu de triar entre l'opció A o l'opció B. El temps recomanat total per completar la tasca és d'1 hora.

EXEMPLE DE TASCA 3

Trieu **una** de les dues opcions que trobareu a continuació i escriviu un **article d'opinió** d'unes **300 paraules** per a un mitjà d'àmplia difusió en què valoreu críticament la tesi que es desprèn de la citació. Per fer-ho, exposeu la vostra opinió amb arguments sòlids i exemples rellevants.

Opció A

«Els joves d'avui en dia són uns tirans. Contradiuen els seus pares, devoren el seu menjar i tiranitzen els seus professors.»

Sòcrates (470 aC – 399 aC)

Opció B

«La història és una galeria de quadres on hi ha pocs originals i moltes còpies.»

Alexis de Tocqueville (1805-1859)

5.1. Com s'ha de fer la tasca?

A dalt de tot hi ha l'enunciat de la tasca: primerament, s'hi especifica quin tipus de text heu d'escriure (un article d'opinió) i en quin mitjà ha d'aparèixer publicat (en aquest cas, un mitjà d'àmplia difusió). En segon lloc, es proporciona una instrucció precisa del contingut que ha de tenir el vostre article d'opinió (valorar críticament la tesi que es desprèn de la citació). A més, es remarca el fet que heu de fonamentar la vostra posició amb arguments sòlids i exemples rellevants.

A sota de l'enunciat trobareu les dues citacions. Tingueu present que heu de triar només **una** de les dues opcions.

En aquesta tasca heu de reflexionar sobre què hi ha darrere de la idea essencial continguda en la citació i heu d'usar-la per argumentar el vostre posicionament, remarcant-ne els aspectes més rellevants, ampliant i defensant el propi punt de vista amb justificacions i exemples per arribar a una conclusió apropiada. En aquest nivell s'espera que feu referència a fets i elements culturals del coneixement compartit, sense allunyar-vos del tema, que aportin exemples il·lustratius. El text ha de contenir una reflexió crítica; per això heu de rebatre arguments i mostrar l'acord o el desacord amb la idea de la citació, valorar pros i contres de determinats plantejaments i justificar idees, informacions i opinions. En definitiva, és una tasca d'argumentació en què heu de qüestionar l'opinió continguda en la citació que trieu, analitzant-la, avaluant-la i desenvolupant i justificant el vostre punt de vista.

5.2. Alguns exemples

Tingueu molt present que no cal que la citació aparegui de manera explícita en el vostre text, sinó que només és el punt de partida perquè articuleu el discurs. Ara bé, no s'ha de donar per descomptat que el lector potencial de l'escrit ha llegit la citació i si la incloeu en el discurs s'ha de fer de manera natural. Fixeu-vos en els **mals exemples** següents, en què els autors no ens expliquen a quina cita de Tocqueville o a quina afirmació de Sòcrates fan referència:

En referència a la cita de Tocqueville dir que és una frase que es repeteix al llarg dels anys i en diferents èpoques socials.

Si bé és cert que últimament el tema del fracàs escolar i dels joves ni-ni és el pa de cada dia, personalment crec que aquesta afirmació de Sòcrates és excessivament dura.

Compareu-les amb el fragment següent, que és un **bon exemple**:

En el context actual hi ha una afirmació de la primera meitat del segle XIX que val la pena recordar i que devem a Alexis Tocqueville: "La història és una galeria de quadres on hi ha pocs originals i moltes còpies." I és que sovint, quan observem l'endèmica submissió de la pau, la justícia, la igualtat i el benestar no material a l'interès particular, a la cobdícia, a l'especulació i a la inobservància sistemàtica dels drets humans, tenim la sensació que la història es repeteix.

Heu de tenir cura de la rellevància dels exemples que presenteu per il·lustrar el vostre discurs a fi que el lector no percebi que us escapoliu del tema o no entengui la relació dels exemples amb la vostra tesi perquè no la hi heu explicat clarament. A més, cal evitar les anècdotes domèstiques (i les expressions massa col·loquials) perquè s'allunyen del registre formal que s'espera en aquest nivell. Fixeu-vos en els **mals exemples** següents. En el primer cas, el lector probablement es preguntarà a quin llibre es refereix l'autor i què hi té a veure amb l'afirmació de Sòcrates (quina afirmació?), perquè no es diu què va dir el filòsof grec ni s'especifica clarament quines són les contradiccions que suposadament tractava Cardús en un llibre (quin llibre?).

Fa uns anys vaig llegir un llibre de Salvador Cardús. L'autor hi parlava de tota mena de contradiccions que es donen a les escoles. Potser seria bo que fes un segon volum sobre els alumnes sense límits, perquè aquesta frase de Sòcrates representa el dia a dia dels nostres centres.

En aquest segon exemple, a més de la irrellevància dels exemples aportats, també trobem una repetició excessiva de paraules i estructures.

En segon lloc, si ens referim al menjar mai no estan d'acord amb el menjar que hi ha a casa. Els agraden els restaurants de menjar ràpid i begudes gasoses, cosa que afavoreix l'obesitat. I aquest sí que és un problema gros, perquè cada vegada hi ha més gent obesa i una de les causes de l'obesitat és la gran ingesta de menjars que porten massa calories i greixos, per la qual cosa aquest tipus de menjar no és un hàbit saludable per mantenir-se sa.

En el darrer exemple, hi ha una contradicció claríssima a la penúltima oració i un canvi temàtic brusca a la darrera línia. D'altra banda, l'autor traspassa la línia de l'oralitat i ens ofereix un ventall d'exemples anecdòtics i domèstics, impropis de la formalitat que requereix el tipus de text que es demana.

És cert que hi ha joves que no saben valorar els seus pares, però n'hi ha molts d'altres que són macos i que sí que ho fem i ens agrada estar a casa, ens agraden els diumenges amb el dinar a taula, envoltats de germans, cosins i oncles. Hi ha joves que se senten a gust a casa, però crec que actualment tenim més en compte els amics. També hi ha joves que pensen que estudiar és un pal.

5.3. Què hi ha darrere de la citació?

Com s'ha dit abans, en aquesta tasca es tracta de qüestionar l'opinió continguda en la citació, analitzant-la, avaluant-la i desenvolupant i justificant el vostre punt de vista. Per això l'exemple que teniu a continuació és **inadequat**: només té en compte l'afirmació literal de Sòcrates per descriure com són els joves d'avui en dia, però en cap moment de l'escrit es planteja com és que una afirmació tan allunyada temporalment pugui ser vàlida encara actualment (és a dir, els joves sempre han estat uns tirans i no és un fenomen exclusiu dels nostres temps?, o és que els adults de tots els temps sempre han considerat els joves uns tirans?, i si és així, per què es produeix aquesta percepció?). A més, Sòcrates no pretenia fer una predicció futurista, sinó que es referia als joves del seu temps.

Un bon dia Sòcrates va preveure el futur. No s'equivocava pas. Ben lluny queden aquells joves que sortien junts al parc, anaven amb bicicleta pel carrer o que tenien la figura de l'adult com una cosa a respectar.

6. Com es valoren els escrits: què es té en compte

La prova de comprensió lectora i expressió escrita és valorada i puntuada per examinadors formats i experts. Els escrits s'avaluen tenint en compte els aspectes següents:

6.1. Contingut, gestió de la informació, impressió en el lector

- Heu fet tot el que us demanen en la instrucció o us heu deixat algun punt?
- Heu intentat ajustar-vos globalment al nombre de paraules que es demana?
- Heu organitzat bé el text? S'entén amb facilitat i l'escrit és atractiu per al lector?

6.1.1. Tasca 1 (transformació)

- Heu interpretat correctament la informació perquè l'heu entès? Heu usat la informació més rellevant per a la finalitat del text? No us heu limitat a reproduir la informació donada de manera exacta, sinó que l'heu reelaborat, reordenat i expressat amb les vostres pròpies paraules?
- Heu tingut en compte la publicació en què apareixerà el vostre escrit i el lector a què va adreçat? Heu estat atents al grau de formalitat que plantejava la situació? Heu procurat que el text tingui l'objectivitat necessària, o bé hi heu inclòs dades subjectives i anècdotes personals que són impròpies del tipus de text que es demana? Heu fet el tipus de text que es demanava?
- El text pot resultar interessant per al lector? Heu escrit un títol atractiu? Heu procurat de contextualitzar el vostre text, o bé heu pressuposat que el lector ha llegit les transparències i ha vist els gràfics?

6.1.2. Tasca 2 (valoració i síntesi)

- Heu interpretat correctament la informació perquè l'heu entès? Heu usat la informació més rellevant per a la finalitat del text? No us heu limitat a reproduir la informació donada de manera exacta, sinó que l'heu reelaborat, reordenat i expressat amb les vostres pròpies paraules? Heu procurat d'extreure la informació essencial de totes les fonts per incloure-la en el vostre text, o bé heu obviat alguna de les fonts?
- Heu tingut en compte la publicació en què apareixerà el vostre escrit i el lector a què va adreçat? Heu estat atents al grau de formalitat que plantejava la situació? Heu vigilat que el text tingui l'objectivitat necessària, o bé hi heu inclòs dades subjectives i anècdotes personals que són impròpies del tipus de text que es demana? Heu expressat la vostra opinió de manera atenuada i subtil i no de manera excessivament directa? Heu fet el tipus de text que es demanava?
- El text pot resultar interessant per al lector? Heu escrit un títol atractiu? Heu procurat contextualitzar el vostre text, o bé heu pressuposat que el lector ha llegit la informació que us ha servit de suport?

6.1.3. Tasca 3 (argumentació)

- Heu reflexionat sobre què hi ha al darrere de la citació, interpretant correctament la idea essencial que conté?
- Heu tingut en compte la publicació en què apareixerà el vostre escrit i el lector

a què va adreçat? Heu estat atents al grau de formalitat que plantejava la situació? Heu vigilat que el text tingui l'objectivitat necessària o bé hi heu inclòs anècdotes personals i domèstiques que són impròpies del tipus de text que es demana o que poden resultar irrelevantes per a la finalitat de l'escrit? Heu expressat la vostra opinió i l'heu justificada amb arguments? Heu expressat el vostre punt de vista d'una manera més pròpia d'un text oral que no pas d'un text escrit? Heu fet un article d'opinió, o bé un altre tipus de text?

- El text pot resultar interessant per al lector? Heu escrit un títol atractiu? Heu procurat contextualitzar el vostre text, o bé heu suposat que el lector ha llegit la instrucció i la citació de la prova?

6.2. Estructuració i ordenació del discurs, construcció de les oracions, ús del lèxic

- Heu exposat les idees d'una manera lògica i ordenada perquè el lector no es perdi i la lectura sigui àgil? Heu escrit una introducció per situar el lector i una cloenda per arrodonir el vostre discurs? Heu procurat donar una importància semblant a les idees essencials que voleu transmetre? Hi ha contradiccions o salts (aneu d'una idea a l'altra sense avisar o aneu endavant i endarrere)?
- Heu usat paràgrafs? Heu procurat que siguin equilibrats (ni massa curts ni massa llargs), que estiguin ben lligats i que el pas d'un paràgraf a l'altre no sigui bruscat ni sobtat?
- Heu lligat les oracions, o bé heu escrit oracions simples no connectades entre si? Heu anat variant el tipus d'oracions, o bé heu anat repetint sempre les mateixes estructures? Les oracions s'entenen perquè estan ben construïdes, o bé el lector tindrà dificultats a l'hora de llegir i el text li serà feixuc? Heu usat la puntuació de manera correcta, per tal que el discurs sigui entenedor i àgil?
- El lèxic usat és molt repetitiu i genèric, o bé heu mirat d'usar un vocabulari precís i variat? Heu vigilat de no usar un vocabulari ni massa col·loquial ni massa culte, tenint en compte el tipus de text que es demana en la instrucció? Les conjuncions i els connectors són variats i estan ben utilitzats, amb el significat que el text demana?

6.3. Correcció

- Hi ha faltes d'ortografia? Hi ha errors morfosintàctics (en els verbs, en les preposicions, en els pronoms, etc.)? Heu comès errors propis de nivells anteriors al vostre? El nombre i el tipus d'errors poden ser imperceptibles, o bé n'hi ha tants i són tan greus que el discurs pot afectar la percepció que té el lector de la persona que escriu?

No heu d'escriure un text perfecte des del punt de vista de la normativa, però heu de demostrar que teniu un control gramatical alt. En cap cas, es permeten errors bàsics fàcilment detectables ni interferències constants amb altres llengües que causarien estranyesa en el lector.